

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

REAKCJA NA KRYZYS RÓŻNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH.

Dzisiejszy światowy kryzys rolny dotyka nie tylko poszczególne kraje w różnym stopniu, lecz wykazuje różne skutki nawet w zakresie poszczególnych przedsiębiorstw jednego i tego samego kraju. Ożywione spory toczą się na temat większej odporności na kryzys małych, czy dużych gospodarstw. Z jednej strony stwierdzono, wskazując na rozwój stosunków w zachodnich dzielnicach Polski, że przyszedł już kres na wielkie gospodarstwa rolne, a natomiast małe gospodarstwa mają wszelkie możliwości rozwoju, ze względu na większą odporność ekonomiczną; z drugiej zaś strony wyspecjalizowane gospodarstwa latyfundijskie Ameryki Północnej i Związku Socjalistycznych Republik Sowietkich, dalej system łańcuchowy farm i inne podobne systemy gospodarcze doprowadziły wielu ekonomistów do przekonania, że w rolnictwie, podobnie jak w przemyśle, może się utrzymać jedynie gospodarstwo prowadzone na wielką skalę. Chcąc ocenić te wprost przeciwne zapatrywania, należy najpierw zdać sobie sprawę z tego, czy chce się rozpatrywać problem najlepszego i najbardziej celowego rozmiaru gospodarstw rolnych ze stanowiska pokrywania własnych potrzeb, czy też gospodarowania z nastawieniem na zysk przedsiębiorcy.

Ci, co wskazują na większą odporność kryzysową gospodarstw chłopskich, zapominają, że odporność ta, uzyskana została przez jak najdalej posunięte zmniejszenie spożycia właściciela i jego rodziny, przez ograniczenie własnych potrzeb, które ma jednak wreszcie swój kres, dalsze bowiem ich ograniczenia są w chwili obecnej prawie niemożliwe.

W ten sposób ujemne wpływy kryzysu w chłopskich gospodarstwach zarobkowych zostają wyrównane w zupełności innej mierze, niż w wielkich gospodarstwach nastawionych całkowicie na zbył swych wytworów i zależnych od stanu rynku.

Zagadnienie najodpowiedniejszej wielkości gospodarstwa rolnego z punktu widzenia ekonomicznego, ze względu na największą jego odporność kryzysową, może być rozpatrywane tylko z punktu widzenia czysto kapitalistycznego, czynnik zaś demograficzno-socjalny zostaje całkowicie wyłączony. Może to więc być rozważane wyłącznie z punktu widzenia gospodarstwa indywidualnego, przy uwzględnieniu jednak również kosztów produkcji, ponoszonych niezależnie od stopnia rentowności, jak podatki i inne ciężary publiczne. W rozważaniu tem musi się pominąć względy socjalno-polityczno-społeczne przemawiające za tą lub inną wielkością gospodarstw. Należy również uwzględnić, że o wielkości gospodarstwa decyduje nie tylko ilość ziemi, lecz również wielkość nakładów kapitałów i pracy.

Przy zwiększonej powierzchni gospodarstwa, wzrastają z jednej strony możliwości wykorzystania urządzeń stałych, z drugiej jednak strony wzrastają koszty nieprodukcyjne transportów. Z tego punktu widzenia najkorzystniejsza jest wielkość taka, w której stosunki możliwości wykorzystania urządzeń stałych do kosztów nieprodukcyjnych tak się mają do siebie, że zapewniają najmniejszy koszt wytwórcy. Drugim istotnym punktem widzenia jest to, że maszyny rolnicze mogą się opłacać dopiero począwszy od pewnej wielkości gospodarstw. Coprawda technika przy gotowuje maszyny różnych typów dla różnych wydajności pracy, nie zmienia to jednak faktu, że przy maszynach rolniczych tego samego rodzaju typ największą pracę najtaniej na jednostkę powierzchni. Jeżeli zwąży się, że natura ogranicza u-

twórczych przy jednoczesnym powiększeniu produkcji. Specjalizacja rolnicza, zasługująca na tę nazwę, istnieje na większą skalę tylko przy uprawie terenów dżelwicznych i to wyłącznie przy uprawie w systemie monokultury, poza tem na gruntach bardzo dawno użytkowanych przez człowieka, a dalej na łąkach i pastwiskach, jak również w lasach, a więc na gruntach, które dzięki swym specjalnym właściwościom nie nadają się do systemu polikultury. Poza tem na gruntach o wysokiej kulturze z zapewnionym rynkiem zbytu, opłacającym walkę z wywołaniem gleby, jak to ma miejsce np. w winnicach i ogrodach.

Z reguły zmusza rolnika do systemu polikultury niebezpieczeństwo wywołania gleby i dążność do zmniejszenia ryzyka zbytu, wskazuje na to również przejście na ten system rolnictwa Nowego Świata, którego istnienie datuje się dopiero od kilku dziesięcioleci. Jednostronna uprawa zbóż na obszarach dziewiczych, podjęta świeżo w latach powojennych nie może być uważana za typową dla rolnictwa zamorskiego, a tem bardziej za ogólną tendencję rozwojową rolnictwa światowego.

W ten sposób kwestja odporności poszczególnych typów wielkości gospodarstw na skutki kryzysu zostaje postawiona w zupełnie innym oświetleniu. Gospodarstwo nie może spaść poniżej pewnego minimum powierzchni, gdyż odbywa się wtedy nierentowny obieg gospodarczy, a siły produkcyjne pozostają niewykorzystane. Zagadnienie więc minimum wielkości warsztatu rolnego jest w gospodarce indywidualnej istotną kwestją.

Rząd obiecywał robotnikom zbadanie sprawy niższych zarobków po podjęciu pracy. Zgromadzenie odrzuciło tę propozycję i zażądało natychmiastowego podwyższenia znizowanych zarobków i nowego uregulowania umowy zbiorowej w górnictwie. Stosownie do tego byłyby w przyszłości zarobki regulowane nie według cen węgla, jak teraz, lecz zależnie od wskaźnika drożyznianego.

Tymczasem komuniści nie ustają burzyć. Ze względu na powagę położenia rząd poczynił natychmiast potrzebne przygotowania wojskowe.

Czy Hitler będzie kanclerzem Rzeszy

według woli Hindenburga?

Berlin. — Prezydent Rzeszy Hindenburg wraca w środę bieżącego tygodnia ze swego urlopu wypoczynkowego z Neudeck i zabawi kilka dni w Berlinie. — Pobyt prezydenta Hindenburga w stolicy ma na celu załatwienie szeregu doniosłych aktów natury państwowej.

W pierwszym rzędzie, jak przypuszczają, podpisaniem dekrétów nominacyjnych dla nowych ministrów na wypadek rekonstrukcji gabinetu. Połuzędowo komunikują, iż Hindenburg nie przyjmie przedstawicieli zadanych stronnictw politycznych i będzie się z nimi komunikować

tylko przez pośrednictwo kanclerza v. Papena.

Zyczeniem głowy państwa jest, aby utworzono gabinet o charakterze zaufania prezydenta z udziałem jednakże szeregu osobistości z prawicowych partii, a więc nacjonal-socjalistów i niemiecko-narodowych, ewentualnie z centrum. Osobistości te weszłyby w skład gabinetu w charakterze „fachowców”. Najważniejszym „fachowcem” ma być minister spraw wewnętrznych nacjonal-socjalista Strasser, jak wiadomo, z zawodu aptekarz, drugi „fachowiec” z zawodu malarz pokojowy Adolf Hitler, miałby objąć stanowisko kanclerza.

Berlin. — Wiadomości o pertraktacjach rządu wywołała zrozumiałe zdenerwowanie w szeregach niemiecko-narodowych. Zbliżona do Hugenberg „Korespondencja prasowa” oświadcza, iż oddanie stanowiska kanclerza Hitlerowi może być dokonane tylko przy pomocy centrum. Oznaczałoby to powrót do metod parlamentarnych przetargów tak, iż niemiecko-narodowi w tej koncepcji byłiby nietylko zbędni, ale zupełnie nieinteresowani.

Berlin. — Równocześnie z powrotem kanclerza Rzeszy i wielu ministrów do Berlina rokowania o utworzenie stałej większości dla gabinetu v. Papena w nowym parlamencie weszły w stadium rozstrzygnięcia.

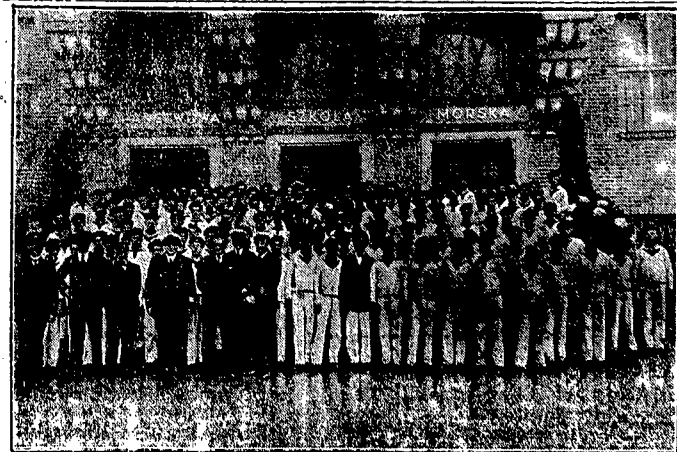
W powodzi najsprzeczniejszych i najbardziej fantastycznych poglądów, rozpowszechnianych nawet celowo przez prasę partyjną, trudno oczywiście zorientować się, w jakim stadium w tej chwili pertraktacje te się znajdują. Nie ulega jednak wątpliwości, że rząd v. Papena dąży do porozumienia między centrum a narodowymi socjalistami, aby oprzeć się na tak skonstruowanej większości parlamentarnej. Równocześnie jednak czynnik rządowy stara się podkreślić na zewnątrz, że niema mowy o tem, aby gabinet nosił charakter gabinetu parlamentarnego i że będzie on gabinetem ponadpartyjnym, opierającym się o zaufanie głowy państwa.

Narodowi socjaliści, jak się zdaje, pragną zdobyć szereg najważniejszych tek dla swoich meżów zaufania. W pierwszym rzędzie wymieniany jest jako kandydat Hitlerowski na ministra spraw wewnętrznych, znany przywódca Straifer, dalej p. Hiel na ministra pracy i dr. Fieck na ministra sprawiedliwości. Narodowi socjaliści chcieliby jednak wytworzyć pewen dystans wobec nowego gabinetu i dlatego w ostatniej chwili powstała koncepcja, aby trzej wymienieni kandydaci formalnie wystąpili ze stronnictwa narodowo-socjalistycznego. Temu sprzeciwiło się jak najenergiczniej centrum, które pragnie, aby narodowi socjaliści, mając wpływ na rząd, równocześnie przyjęli na siebie pełną odpowiedzialność. Nie ulega wątpliwości, że pertraktacje na ten temat potrwać czas dłuższy, zwłaszcza wobec zdecydowanie nieustępliwego stanowiska centrum, którego przewodniczący b. kanclerz Brüning.

Trudne rokowania

o skład przyszłego rządu niemieckiego.

Berlin. — Kanclerz von Papen powrócił do Berlina. W kołach politycznych przypuszczają, że bezpośrednio po jego powrocie rozpoczyna się jego rokowania z hitlerowcami i centrum nad ukształtowania niem się przyszłego gabinetu. Nie wie dziś jeszcze nikt (z wyjątkiem chyba gen. Schleicher), jak będzie wyglądał przyszły gabinet. Czy będzie to rząd koalicyjny, czy rząd większości, czy też gabinet mniejszości. Pewne jest tylko, że w skład jego wejdą hitlerowcy i że będzie to gabinet obecny z małą zmianą, a więc bez udziału kanclerza von Papena, gabinet, nie związany zobowiązaniami partyjnymi jego członków, t. zw. gabinet fachowców, złożony z meżów zaufania prezydenta Hindenburga i Hitlera. Byłby to więc innymi słowy gabinet niemiecko-narodowo hitlerowski z tolerancją centrum. Wszelko teraz zależeć będzie od tego, czy cen-

Kadeci marynarki norweskiej w Gdyni.

Kadeci norweskiej Szkoły Morskiej ze statku szkolnego „Statraad Lomenkuhl” wzięli udział w Świecie Morza w Gdyni. Na ilustracji naszej widzimy młodych marynarzy norweskich z gmachem Państwowej Szkoły Morskiej.

trum i bratnie stronnictwa, bawarska partia ludowa, zgodzą się na tolerancję gabinetu skrajnie prawicowego. Jeśli się zaś zgodzą, będzie to równało się przeciągnięciu dotychczas republikańskiego centrum w orbitę wpływów prawicowych. Front prawicy w przyszłym Reichstagu rozszerzy się zatem aż po socjal-demokratów.

TELEGRAMY

AMERYKA UZNA SOWIETY?

London. — „Financial Times” donosi z N. Jorku, że według pogłosek na Wallstreet Biały Dom przygotowuje projekt uznania Unji Sowieckich. Projekt ten ma na celu wyrównanie ewentualnych strat, jakie St. Zjednoczone spodziewają się po nieśie po konferencji dominjalnej w Ottawie.

NACISK NA BOLIWIJE I PARAGWAJ ROŚNIE.

Buenos Aires. — Rządy: Brazylii, Chile, Peru i Argentyny wystosowały nową notę do rządów Paragwaju i Boliwii, pozostającą w związku z akcją unii panamerykańskiej. W nocie swej cztery rządy południowo-amerykańskie deklarują swą neutralność w sporze Boliwii z Paragwajem, wzywając zarazem oba rządy do zaprzestania kroków wojennych i przerwania mobilizacji. Nota ta przesłana została również do rządu Stanów Zjednoczonych.

LITWA ZNIESIE MONOPOL ZAPALCZANY.

Kowno. — Rokowania pomiędzy szwedzkim syndykatem zapalczanym i Litwą za kończą się niepowodzeniem. Syndykat zapalczany nie uzyskał prolongaty wniesienia 20 milionów litów, jakie należało zapłacić w dniu 1 sierpnia. Wobec tego, że Konzern Kreuger nie jest w stanie uregulować ostatniej raty, Litwa rozpoczęła kroki w kierunku skasowania monopolu zapalczanego. Rząd sowiecki czy ni już zabiegi w Kownie o eksport zapalczanek sowieckich na rynek litewski.

DALSZE ZARZĄDZENIE RZĄDU BELGIJSKIEGO W SPRAWIE CUDZOZIEMCÓW.

Eruksela. — Rząd belgijski wydał zarządzenie na podstawie którego wszyscy cudzoziemcy, znajdujący się obecnie bez pracy, uważani są za włóczęgów. Żandarmerja aresztuje wielu z nich i oddaje w ręce policji, bądź też dostawia do granicy. Zarządzenie to odczują dotkliwie górnicy polscy, którzy z powodu strajku znajdują się bez pracy. Liczba ich wraz z rodzinami wynosi około 30.000 osób.

Oczekiwana jest w tej sprawie interwencja poselstwa polskiego.

HITLER—SCHLEICHER—KRONPRINC

Berlin. — W tutejszych kołach politycznych nie biorą na serio rewelacji jednego z dzienników poniedziałkowych komunistycznych, zapowiadających współpracę między Hitlerem, generałem Schleicherem i kronprincem. Naogół panuje tu opinia, że kronprinc, mimo swojej sympatii dla Hitlera, z łatwo zrozumiałych powodów odmówić musi bardzo wstrzemięźliwie do wszelkiej tego rodzaju koncepcji, tem bardziej, że na drodze rekonstrukcji monarchii w Niemczech stoją w tej chwili na przeszkodzie pewne względy natury dynastycznej i nieporozumienia w rodzinie Hohenzollernów.

MUSSOLINI WEZMIE UDZIAŁ W MANEWRACH MORSKICH.

Rzym. — We Włoszech rozpoczęły się już wielkie manewry floty włoskiej. Mussolini wyjechał na pokładzie statku „Aurora” na miejsce manewrów. Prawdopodobnie przypatrywać się będzie również król włoski. W manewrach bierze udział 100 okrętów wojennych, 30 łodzi podwodnych, oraz kilka eskadr lotniczych. Tak okręty jak i aparaty lotnicze są najnowszej konstrukcji.

GEN. SCHLEICHER NA MANEWRACH MORSKICH NA BALTyku.

Berlin. — Jutro rozpoczynają się na wodach bałtyckich wielkie manewry nie mieckiej floty wojennej, w której weźmie udział osobiście minister Reichswerygen. von Schleicher. Udał się on dziś do Kilonii, gdzie w tamtejszym porcie wojennym powitany został salwą honorową oddaną ze stojącego na kotwicy krążownika, Min. Schleicher wygłosił następnie w auli budynku stacji marynarskiej przemówienie do oficerów marynarki. — Gen. v. Schleicher weźmie udział w manewrach na pokładzie krążownika „Koenigsberg”.

PROGRAM Uroczystości Jubileuszowych na JASNEJ GÓRZE.

Procesje Marjańskie i Nabożeństwa przed Szczytem w dniu 13—15 sierpnia r. b.

13-go SIERPNIA

O godz. 19.30: Procesja Marjańska z Bazyliki przez Wały do Szczytu.

O godz. 19 ustawiamy się czwórkami ze świecą w ręku — poczynawszy od Prezbiterium Bazyliki w następującej kolejności ku wielkim drzwiom i nazwanym aż do 2 Stacji Meki Pańskiej na Wałach: Celebrans z asystą, duchowieństwo, zakony, stowarzyszenia religijne, III Zakon, Sodalicje, Żywy Różaniec, bractwa, cechy, Stowarzyszenia Kobiet Kat., S. M. P. żeńskiej, Stow. Mężczyzn Kat., S. M. P. męskiej tylko z 2 sztandarami. Krzyż. Wszyscy ze światłem idą Wałami, przechodzą przed Szczytem, idą Wałami Kordeckiego — przez bramy — na Wielki Plac przed Szczytem. Podczas procesji równo i zgodnie wszyscy śpiewają pieśni: „Po górach, dolinach” — trzymając świece gorejące na wysokości głów. Przed Szczytem Litania do M. B. śpiewają wszyscy — uważając na drygenta i po wysłuchaniu kazania śpiewają: „Wierze w Boga”.

UWAGA: W procesjach Marjańskich biorą udział wskazane wyżej organizacje parafii Częstochowskich, choćby przez swoich delegatów, aby służyły przykładem dla uczestników pielgrzymek.

14-go SIERPNIA

O godz. 6 rano — prymaria z kazaniem przed Szczytem.

O godz. 10.30 sumę pontyfikalką odprawi J. E. Ks. Biskup. Podczas sumy wszyscy śpiewają pieśni z przerwaniami pod kierunkiem drygenta.

O godz. 16.30 — miasto, władze, wojskowość i społeczeństwo zgromadzone na Rynku i w szpalachch wzdłuż Alei witają Ks. Kardynała Prymasa Polski, w pół godziny potem — Pana Prezydenta Państwa. Pan Prezydent powitany przez kompanię honorową wojska przy bramie Jubileuszowej — po przejściu Alei Sienkiewicza — przez plac szczytowy — witany będzie przez OO. Paulinów przy Bramie Lubomirskich i przed Bazyliką przez J. Eminencję Kardynała Prymasa.

UWAGA: Wszystkie poczty sztafardowe tworzące szpal na Rynku i przez miasto ustawią się do godz. 10 wokoło W. Placu przed Szczytem przy nowym deptaku. To samo uczynią d. 15 przybijając na W. Plac przed Szczytem o x. 10 rano.

O godz. 19 z Bazyliki rusza Procesja Eucharystyczna. I znowu jak podczas procesji Marjańskiej — w sobotę, według wskazanej kolejności, czwórkami — ze światłem, poprzedzani krzyżem — ustawiają się. Celebruje J. Eminencja Kardynał Prymas. Za baldachimem — Pan Prezydent R. P., Dostojnicy Państwa, Goście, Pluton Straży Ochotniczej. Ludność czwórkami. Wszyscy ze światłem. Śpiew: „Twoja część i chwala”, a potem „U drzwi Twoich”.

Przed Szczytem o godz. 19.30 Litania do Najśw. Serca Jezusowego. Kazanie J. E. Ks. Biskupa D-ra T. Kubiny. Święty Boże. Nocna Adoracja Eucharystyczna. Od 12 w nocy na 15 sierpnia msze św. Prymarja z kazaniem o godzinie 6 rano rozpoczyna program uroczystości 15 sierpnia.

15-go SIERPNIA

O godz. 10 — punktualnie — z Wielkiej Kaplicy Matki Boskiej rusza procesja przez dziedziniec Wałami ku Szczytowi. Cudowny Obraz Matki Bożej niesą duchowni.

O godz. 9.30 do procesji ustawiamy się czwórkami od zewnętrznej bramy wejściowej do Kaplicy. Wszyscy ze świecami, jak w poprzednich procesjach ustawiają się aż do 3 Stacji Meki Pańskiej na Wałach. Za Cudownym Obrazem — Dostojnicy Państwa, goście zaproszeni — zaopatrzeni w bilety uczestnictwa, drużyna strażacka — ludność. Wszyscy czwórkami w odpowiednich odstępach. Celebruje procesję J. E. Ks. Biskup Dr. T. Kubina.

Po umieszczeniu przez OO. Paulinów Cudownego Obrazu na Szczyt — Suma Pontyfikalka, którą celebruje Jego Eminencja Kardynał Prymas w licznej asyście. Kazanie wygłosi Ks. Rostworowski. Wszyscy goście zajmują miejsca na Wałach przed Szczytem. Ludność biorąca udział w procesji przechodzi, o ile to możliwe, na Wielki Plac przed Szczytem. To samo może uczynić ludność krocząca za Cudownym Obrazem — wracając Wałami przed Szczytem na Wielki Plac.

O godzinie 18.30: nabożeństwo przed Szczytem. Procesja od Szczytu do Wielkiej Kaplicy Matki Bożej z Cudownym Obrazem. Przygotowujemy się do procesji w kolejności, jak wyżej — ze światłem — czwórkami na Wałach Kordeckiego. Procesja przejdzie, jak rano, przez dziedziniec. Ludność za Krzyżem po wejściu do Kaplicy przechodzi bocznymi drzwiami do Bazyliki, w Kaplicy zatrzymują się zakony, duchowieństwo i goście.

U W A G I:

- 1) Podczas procesji i nabożeństw śpiewają wszyscy zgodnie, uważając na drygenta — wszyscy zaopatrzeni w drukowane pieśni.
- 2) Uczestnicy nabożeństw i procesji są na swych miejscach w oznaczonych godzinach.
- 3) Idą czwórkami wszyscy.
- 4) W razie ulewnej dłuższego doszczu — nabożeństwa z przed Szczytu byłyby w Bazylice — i w tym wypadku będą doraźne ogłoszenia przez megafony jasnogórskie.
- 5) Sekcji porządkowej przewodniczy p. Komendant Jan Serednicki. Straży porządkowej należy się posłuch.
- 6) Wchodzić i wychodzić z Bazyliki, Kaplicy i przez Bramy — zawsze prawą stroną.
- 7) Sodalicje Marjańskie, zgromadzenia religijne, organizacje Akcji Katolickiej i korporacje społeczne M. Częstochowy — obecy sprawować straż honorową na Wałach przed Szczytem i na Wielkim Placu — czasu nocnej Adoracji Eucharystycznej — oraz straż honorową przed Szczytem po sumie 15-go sierpnia do nabożeństwa wieczornego. Nocną Adorację sprawują też na zmianę przybyłe wycieczki i kompanie po uprzednim porozumieniu się kierowników.
- 8) Od godz. 21 do 24 w dniu 14 sierpnia w nocnej Adoracji biorą też udział Chóry Częstochowskie naprzemian I Orkiestry. Od godz. 24 — wycieczki i pielgrzymki — możliwe już bez orkiestr — tylko śpiew i różaniec. Oplekę zaś nad porządkiem i kolejnością roztoczy drygent O. Paulin.
- 9) Instrukcje wykonawcze dla duchowieństwa będą wywieszone w korytarzach klasztornych, dla innych w zakrytych i w sali sodalicyjnej, oraz w biurach informacyjnych.

KOMITET WYKONAWCZY JUBILEUSZU.

Rząd niemiecki

boi się hitlerowców i nie wyda dekretu przeciw terrorowi.

Berlin. — W sprawie treści nowego dekretu przeciw terrorowi pisze „Deutsche Zeitung”, że z wydania dekretu narazie zrezygnowano, natomiast ukaże się rozporządzenie, wprowadzające sądy nad rozpoczynające do sądenia wypadków, jakie

się wydarzyły w ostatnim czasie. Sądy te nie będą się składały z laików, lecz z sędziów zawodowych. Tak samo postanowienia karne nie będą narazie obstronne, ponieważ przeważa zapamiętywanie, że postanowienia ustawy o środkach wybuchowych wystarczają do ukarania największych zbrodni, albowiem przewidują ciężkie więzienie dożywotnie, a nawet karę śmierci.

KS. SEIPEL NIE POZOSTAWIE MAJĄTKU.

Wiedeń. — Testament zmarłego w ub. tygodniu b. kanclerza austriackiego ks. Seipela, znaleziono obecnie w jego mieszkaniu klasztorzem. Sporządził go on jeszcze przed laty, spisawszy go na jednej stronie arkusza. Ks. Seipel nie pozostawił żadnego majątku. Pokój jego nie będzie więcej zamieszkiwany, znajduje się w nim jedynie bogata biblioteka, zawiera jąca dzieła kościelne, polityczne i gospodarcze. Bibliotekę tę zapisal ks. Seipel w testamentie klasztorowi.

Francja pragnie spłacić swe długi w Ameryce — szampanem.

Paryż. — Na wręcz niezwykły pomysł wpadli praktyczni francuscy hodowcy win. Opracowali oni plan spłacania długów Ameryce nie w formie pieniężnej, lecz w produktach, do czego nadawałyby się wina francuskie, a przede wszystkim sławne francuskie wina szampańskie. Na ternie taki pomysł mógłby w najlepszym wypadku być tylko wówczas zrealizowany, gdyby Ameryka odrzuciła prohibicję.

Krzyż w handlu winem dał się Francji dotkliwie we znaki. Zważywszy, że wino stanowiło jedno z podstawowych źródeł dochodów francuskich, zrozumieć można, że stagnacja w tym dziale przemysłu musiała podwajać równowagę gospodarczą Francji. Nawet Francuzowie nie stać na ta ni stosunkowo szampan, wskutek czego zapasy tego wina, spiżanego nawet przed wojną w Europie wyłącznie przez sfery uprzywilejowane, wrosły do fantastycznych rozmiarów. Wiekoszść hodowców i hurtowników szampa zdecydowana jest oddać swoje zapasy rządowi po cenach o 50 proc. niższych od hurtowni-
ków.

Ten początkowo fantastyczny plan spłaty długów francuskich w Ameryce zwołana prznika do sfer miarodajnych. B. francuski minister finansów Pierre Flandin jest jego wielkim zwolennikiem i w akcji propagandowej za realizacją tych zamierzeń wskazuje na to, że wina francuskie są jedynym produktem, któryby w Ameryce był chętnie przyjęty, jako niewywołujący walki konkurencyjnej.

PRZECIWKO DUMPINGOWI SOWIECKIEMU.

London. — Pod naciskiem dominjów, głównie Kanady, rząd tutejszy podjął pierwsze kroki w kierunku uzdrowienia stosunków handlowych angielsko-sowieckich. Ministerjum skarbu zamknęło kredyty na finansowanie eksportu angielskiego do Rosji, wychodząc z założenia, że bilans handlowy sowiecki z Anglią jest dla Rosji tak korzystny, że udzielanie Sowietaom kredytów jest niczem niezasadnionem uprzywilejowaniem ich, jako odbiorców towarów angielskich. W kołach City oczekują dalszych zarządzeń przeciwko dumpingowi sowieckiemu, natychmiast po zakończeniu konferencji imperialnej w Ottawie.

Proces polityczny w Bernie Morawskim.

Hitlerowcy planowali zamach na całość Czechosłowacji.

Brno Morawskie. — Rozpoczął się przed tutejszym sądem okręgowym proces przeciwko członkom organizacji hitlerowskiej „Volkssport”, oskarżonym o działalność wyrotową, skierowaną przeciwko republice czechosłowackiej.

Pomiędzy oskarżonymi znajduje się również inż. Rudolf Haider, docent politechniki niemieckiej w Pradze. Oskarżony utrzymywał ścisły kontakt z oddziałami szturmowymi Hitlera w Niemczech, organizując na terenie Czechosłowacji ćwiczenia wojskowe.

Ze skonfiskowanych dokumentów wynika poza tem, że oskarżony planował zamach zbrojny na całość republiki czechosłowackiej w chwili, w której Hitler miał objąć władzę w Niemczech.

W końcu stwierdza akt oskarżenia, że hitlerowcy dążyli do oderwania od Czech i przyłączenia do Niemiec pewnych terytoriów. Na rozprawie obecnych jest wielu dziennikarzy zagranicznych. W charakterze rzeczoznawców wojskowych obecni są na rozprawie dwaj majorzy czechosłowackiego sztabu generalnego.

SABOTOWANIE SEJMU PRUSKIEGO.

Berlin. — Sejm pruski, wyznaczony przez konwent senjorów na 16 i 17 b. m., został nagle odroczony przez prezydenta sejmu, a to ze względu na wyznaczone na

S. T. P.

SEWERYN DEMBOWSKI

Po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł w wiośnie życia dnia 8 sierpnia 1932 r. przeżywszy lat 23.

Wyprowadzenie drożym nam swiok ze 5 do 10 b. m. o g. 3 p. p. do kosciola parafjalnego św. Zygmunta, skąd pogrzeb na cmentarzu miejscowym na-Kulon.

Na smutne to obrzędy i krawczyńce przyjaciel i znajomych zapraszają pogrzebni w nieaktualnym celu.

Kata. aster, bracia i rodzina.

ten dzień posiedzenia frakcji hitlerowskiej. Jest to oczywiście tylko pozor, gdyż termin zwołania sejmiku pruskiego odłożony był jeszcze przed oznaczeniem terminu posiedzenia frakcji hitlerowskiej, w dodatku pozor blachy, stworzony tylko dla umożliwienia hitlerowcom dalszego sobotażu sejmiku. Prasa republikańska z niezadowolaniem notuje tego rodzaju postępowanie prezydenta sejmiku.

Dynamitowy zamach separatyistów bretońskich.

Paryz. — Nieznani wandy dokonali zbrodnictwa zamachu w miejscowości Rennes wysadzili dynamitem w powietrze pomnik ku czci 400-lecia przyłączenia Bretonji do Francji.

Co do motywów i osób sprawców krążą najrozmaitsze pogłoski. Jak wiadomo w dniu wczorajszym odbywały się uroczystości z okazji rocznicy przyłączenia Bretonji do Francji, przyczem premier Herriot wygłosił wielką mowę na temat łączności Bretonji z Francją.

Przeciwnikami tej jedności są z jednej strony komuniści, których taktyce dogadzają wszelkie próby separatystyczne we Francji, pozostałe niektóre sferę niemieckie starające się sztucznie wytworzyć prąd mniejszościowy nie tylko w Alzacji, ale i jak się okazuje w Bretonji.

Premier Herriot na wiadomość o zamachu okazał oburzenie i oświadczył dziennikarzom francuskim, iż sprawy zamachu są izolowane, że jednak fakt ten ujawnił, że istnieje propaganda pewnych, obcych państw, które gotowe są użyć takie go wydarzenia jako wody na swój młyn.

Paryz. — W związku z zamachem dynamitowym na pomnik Unji francusko-bretońskiej w Rennes aresztowano 14 przywódców bretońskiego ruchu separatystycznego.

Na kilka dni przed zamachem skradziono z fabryki prochu w Lavale dużą ilość materiałów wybuchowych. Przypuszczalnie materiały tegoż użyto do wysadzenia pomnika w powietrze.

ZAMACH HITLEROWCÓW NA KOŚCIÓL.

Berlin. — Według doniesień prasy, hitlerowcy planowali napad na kościół w kapielisku Harzburg. Mimo, iż członkowie gminy i grupy reichsbannerowców wystawili wartę dookoła kościoła, grupa hitlerowców, złożona z około 300 osób, wkroczyła na cmentarz, zrujnowała parkan, zniszczyła kwiatniki oraz dotkliwie poturbowała wartowników. To wziętnie cie wzbudziło wśród ludności okolicznej wielkie wzburzenie.

Prasa rumuńska o pakcie nieagresji z Rosją Sowiecką.

Bukareszt. — Komentując artykuły, które ukazały się w „L'Oeuvre” i w „La Republique” w sprawie podpisania polsko-rosyjskiego paktu o nieagresji, prasa rumuńska podkreśla, że Rumunia rozumie użyteczność układu z sowietami. Polityka rumuńska ma tendencję przede wszystkim do zagwarantowania pokoju na wszystkich granicach, a więc i na granicy sowieckiej. Rumunia chce dowiedzieć swoich dążeń pacyfistycznych nie przez politykę solidarności z Polską. Jeżeli chodzi o stosunki z Rosją sowiecką, prasa podkreśla, że według informacji kół urzędowych, dyskusje, prowadzone w Genewie pomiędzy Rosją a sprzymierzeńcami, upadły nie z powodu rzekomych żądań Rumunii w sprawie Besarabii, gdyż problem ten podniosły sowiety same. Pakt miał mieć charakter tylko powstrzymania się od wszelkiej agresji wobec istnienia protokołu Litwinowa. Sowiety domagały się wprowadzenia do paktu o nieagresji uznania rzekomego sporu terytorjalnego rumuńsko-rosyjskiego, na co żaden rząd rumuński nie mógł się zgodzić, gdyż prawdą jest, że w sprawie Besarabii nie ma żadnego sporu terytorjalnego.

Jest rzeczą niedopuszczalną, aby pakt nieagresji osłabiał pokój i bezpieczeń-

stwo Rumunii i jej sąsiadów. Pod tym względem panuje zupełne porozumienie pomiędzy rządem i wszystkimi stronnictwami, które uważają, że pakt o nieagresji stoi ponad wszelkimi względami politycznymi. Wobec tego, że w Genewie mają być podjęte rozmowy w tej sprawie, prasa stwierdza, że koła rządowe mają nadzieję, na znalezienie formuły, zadowalającej obie strony. Rumunia pragnie szczerze doprowadzić do zawarcia układu.

SENSACYJNA AFERA SZPIEGIA MANDZURSKIEGO W DOMU PREM. JERA CHINSKIEGO.

Szanghaj. — Zarówno w Szanghaju jak i w Pekinie wielkie wrażenie wywołała ostatnia afera szpiegowska.

Według pogłosek rząd mandzurski wysłał do Pekinu piękną młodą Rosjanke, celem szpiegowania premiera rządu chińskiego, Ciang Sue Lianga — jak również celem przeprowadzenia wywiadu o ruchu jego wojsk oraz oddziałów partyzanckich. Rosjanka ta pracowała od pewnego czasu u Ciang Sue Lianga jako piekarniarka.

Chińskie władze policyjne wpadły na ślad szpiega skutkiem przejęcia listu, jaki Rosjanka ta wysłała do swych przyjaciół w Mukdenie. W liście tym wyraża ona nadzieję niezwłocznego powodzenia oraz uzyskania przez to znaczniejszych funduszy, co umożliwi jej wspólną podróż po Europie.

SKACZĄCY CZOŁG.

Nowy Jork. — Na polu ćwiczeń wojskowych pod Linden w stanie New Jersey inż. Walter Christie zdemontował przed przedstawicielami armii U. S. A. skonstruowany przez niego skaczący czołg. Czołg może przeskoczyć przez samochód, dzięki sprężynie, umieszczonej w tyle wozu. Może on skakać na wysokość 2 i pół metra i na odległość 10 metrów, przytem rozwijać szybkość 170 km. na godzinę.

OBLAKANY BEZROBOTNY PODPALAŁ DOME DLA ODPRZEŻENIA NERWÓW.

Berlin. — Mieszkańcy stolicy Niemiec zaalarmowani byli ostatnio niezwykłą ilością pożarów z podpalenia jakie poczęły szeregować się w ciągu ostatnich dni. W czwartek i piątek zanotowano 24 podpalenia.

Zważywszy na pewne podobieństwa wszystkich tych zbrodni, a przedewszystkiem na okoliczności, że we wszystkich 24 wypadkach posługiwano się benzyną, oraz świeczką na choinkę policja przypuszczała, że zbrodnicze pożary są dziełem jednej ręki.

Rzeczywistość potwierdziła to przypuszczenie. Energiczne śledztwo doprowadziło w dniu dzisiejszym do aresztowania bezrobotnego szofera, Fryderyka Fenste-

ra, który przyznał się do wszystkich podpalen.

Podpalenie (świadczył, że z powodu długotrwałego braku pracy popadł w rozstrój nerwowy i dla „odprężenia nerwów” musiał dokonywać podpalen. — Przy zbrodnictwym szaleństwie znaleziono listę trzydziestu domów, w których zamierzał podpalić ogień.

Wykrycie podpalacza oraz wyzyski śledztwa wywołały w Berlinie olbrzymie wrażenie.

KATASTROFY OKRETOWE NA WODACH ANGIELSKICH.

London. — Parowiec wycieczkowy „Rochester”, wiozący na pokładzie 500 pasażerów, najechał z powodu mgły na mieliznę w odległości trzech mil od Clactonu.

Przy przybijaniu do wyspy Scilly palała na mieliznę łódź pocztowa „Scillio mian” z 200 pasażerami. W obu wypadkach podróznym wyratowano.

London. — Parowiec „Patrick”, wiozący 314 podróznym na pokładzie, najechał u wybrzeża wyspy Jersey na skałę. Woda zalała jeden pokład.

Inny parowiec wyratował podróznym i próbuje ciągnąć „Patricka” ze skały. **POLACY OFIARAMI WYPADKU SAMOCHODOWEGO POD AMIENS.**

Amiens. — Samochód, wiozący 7 Polaków, w tej liczbie 2 księży i robotników, wpadł do rowu, 6 osób odniosło ciężkie rany.

DONIOŚLE WYNALAZEK LOTNICZY.

Hamburg. — W Hanowerze zdemontował inżynier lotniczy E. Opfermann wymalowany przez siebie odbiornik fal powietrznych.

Przy pomocy tego instrumentu będzie mógł lotnik, szybujący w nocy nad ciemnym lotniskiem, przez wywołanie odpowiednich fal wytworzyć kontakt, zapalający automatycznie światła na lotnisku.

ZAKONCZENIE MARSZU SZLAKIEM KADRÓWKI.

Kielce. — W poniedziałek zakończył się w Kielcach 9-ty marsz Szlakiem Kadrowki.

O godz. 9.22 przybyła na metę w dośkonałej formie drużyna 3 p. p. Warszawa, jako pierwsza, witana huraganem oklasków i obrzucana kwiatami, poczem w krótkich odstępach czasu przybywały dalsze drużyny, a mianowicie 16 pp., straż graniczna, 22 p. p., 4 p. p. leg., Z. S. Orleńską Kraków, Z. S. Powązką Warszawa i t. d.

CHEVALIER W STOLICY.

Warszawa. — W pierwszej połowie września przybywa do Warszawy słynny piosenkarz i gwiazdor filmowy Maurice Chevalier.

Chevalier ma koncertować w Filharmonii warszawskiej.

KRONIKA

Wtorek 9 SIERPIEŃ

Dziś — Wawrzyńca m.
Jutro — Zuzanna Tybercjusza
Wschód słońca o godzinie 4.23
Zachód „ „ „ 19.15
Kalendarzyk historyczny:
Zwycięstwo Krzywoustego pod Nakłem w 1113 roku.

— **Biskup z Rygi przybył na Jasną Górę.** Jak się dowiadujemy, w dzisiejszy wtorek przybył na Jasną Górę J. E. ks. Biskup - Sufragan Rygi Józef Rancans i zabawi kilka dni.

Dostojnik kościelny przybył z dalekiej Rygi specjalnie, aby złożyć hołd Matce Boskiej Częstochowskiej i odbyć na Jasnej Górze rekolekcje.

Hołd Gdańska dla Matki Boskiej Częstochowskiej.

W dniu dzisiejszym pod adresem O. Generała OO. Paulinów nadesłano depeszę z Gdańska 186—75, 8—8, następującej treści:

„Polacy katolicy w nowym porcie gdańskim, wzniosłszy sobie własnym wysiłkiem kościół polski na terenie należącym do rządu polskiego, donoszą z wielką radością o jego poświęceniu w dniu dzisiejszym i oddaniu go pod opiekę Matki Boskiej Częstochowskiej, prosząc przewlelebych Ojców Paulinów, stróżów naszej Jasnej Góry, o serdeczne memento przed cudownym obrazem za nas polaków katolików w Gdańsku.

Komitet budowy kaplicy inżynier Rosochowicz, prezes Gliżczyński, sekretarz ksiądz Rogaczewski Celebrans”.

— **Pielgrzymka z diecezji łwowskiej do Częstochowy.** W dalszym ciągu zgłaszają pielgrzymek na Jasną Górę, dowiadujemy się, że Liga katolicka we Lwowie organizuje na dzień 25 i 26 sierpnia olbrzymią pielgrzymkę z całej diecezji łwowskiej.

— **Pielgrzymka pieszka z Warszawy na Jasną Górę.** Dnia 4 bm. wyruszyła z parafii św. Florjana na Pradze pielgrzymka na Jasną Górę, złożona z 200 osób pod kierownictwem ks. prałata Poskrobko, proboszcza parafii. Pielgrzymka udała się do Częstochowy pieszo.

— **O zaopatrzenie się w chorągiewki do dekoracji.** W związku z bliskimi już uroczystościami jubileuszowymi i przyjazdem p. Prezydenta Rzplitej miasto ma być udekorowane odświętnie, należy tedy, aby wszyscy zawczasu zaopatrywali się w chorągiewki o barwach narodowych do dekorowania okien i balkonów. Jest to naprawdę pewien wydatek, ale też uroczystość taka, jak mająca być teraz obchodzona, przypada raz na kilkadziesiąt lat.

— **Nowe przepisy dla listonoszów.** Ministerstwo poczt i telegrafów wydało ostatecznie nowe przepisy służbowe dla doręczycieli i listonoszów wiejskich.

Na podstawie tych przepisów w wypadkach, gdy na wekslu, oddanym na inkaaso pocztne, nie jest podany lokal płatności, funkcjonariusz pocztowy obowiązany jest przedsięwziąć poszukiwania, celem wykrycia lokalu przemysłowego dłużnika.

„Dźwiękowy TEATR „ODEON”

Ostatnie dni!

Nadzwyczajny sensacyjny program!

SCOTLAND YARD

W rol. p. Joanna Bennet i Edmund Lowe

NAD PROGRAM: Największa światowa sensacja! Dnia! Co każdy powinien wiedzieć? Co każdy musi poznać?

Tajemnica Życia (Młosc w przyrodzie)

Film ten ilustruje powstanie i rozwój życia na ziemi oraz powstanie człowieka. Szczegółowo w afiszach.

lub jego mieszkania i odpowiada za szkody, spowodowaną brakiem należytej staranności lub uwagi. W razie niemożności wykrycia lokalu przemysłowego lub mieszkania dłużnika, funkcjonariusz pocztowy, wy powinien zwrócić się o podanie adresu do miejscowego biura adresowego, urzędu gminnego lub t. p.

Nowe przepisy służbowe przewidują również, że funkcjonariusze pocztowi, którzy przez swą niebażłość lub nieprze strzeżenie przepisów naraziliby przedsiębiorstwo na stratę, obowiązani będą do zwrotu wypłaconych z tego tytułu przez pocztę odszkodowań.

— **Z teatru Letniego w parku 3-go Maja.** Dzisiaj, we wtorek o godz. 8-jej wiecz. odegrana zostanie historyczna sztuka w 5 obrazach „Kiliński”.

W próbach wielkie misterjum religijne Calderona „Tajemnica Mszy świętej”. Próby dobiegają już końca, dekoracje i kostiumy podług wzorów.

Przedstawienia te będą zaszczycone obecnością władz kościelnych. Premiera odbędzie się w tych dniach.

— **Przewóz towarów na kolejach.** Według ostatnich zestawień ministerstwa komunikacji, polskie koleje państwowe przewoziły w czerwcu przeciętnie dziennie 10.132 wagonów 15-tonnowych towarów.

Na stacjach P. K. P. ładowano przeciętnie dziennie 9.067 wagonów, w tem 6.845 do przewozu w kraju, oraz 2.222 do wywozu zagranicę.

W obrębie w. m. Gdańska ładowano przeciętnie dziennie 118 wag., od kolei zapraczników przyjmowano 162 wagonów, wreszcie tranzytem przez Polskę szło przeciętnie dziennie 785 wagonów.

Z uroczystości 25-lecia Ochotniczej Straży Ogniowej w Krzepicach.

Jak już donosiliśmy, w ub. niedzielę odbyła się w Krzepicach piękna i niecodzienna uroczystość 25-lecia istnienia tamtejszej Ochotniczej Straży Pożarnej, połączona z poświęceniem sztandaru i odsłonięciem tablicy pamiątkowej; ku czci zmarłych założycieli Straży.

Zgodnie z programem w przeddzień uroczystości t. j. w sobotę o godz. 9-jej rano odprawione zostało w miejscowym kościele parafjalnym nabożeństwo żałobne za spokój zmarłych założycieli i członków Straży, tegoż dnia o godz. 20-jej odbył się capstrzyk z udziałem Straży — jubilatki, oraz delegacji straży z okolicznych miejscowości i różnych organizacji miejscowych.

W niedzielę o godz. 7-jej rano nastąpiła pobjudka i odegrano hejnał strażacki, a po zbiorce drużyn strażackich, oraz delegacji i odebraniu raportu odbyło się powitanie przedstawicieli władz państwowych, które reprezentował starosta częstochowski p. inż. K. Kühn, wielu delegacji Straży z pow. częstochowskiej i licznych zastępów zaproszonych gości. Następnie udano się do miejscowego kościoła na nabożeństwo.

Po nabożeństwie specjalnie przybyły i uroczystość powitany J. E. ks. Biskup dr. Kubina dokonał poświęcenia nowoufundowanego sztandaru Straży, a wygłaszając przy tem piękne przemówienie, życzył Zarządowi Straży mnogich lat dalszej i owocnej pracy na polu pożarnictwa. Następnie przemawiał p. starosta Kühn i inni. Po przemówieniach tych przystąpiono do wbijania gwoździ pamiątkowych w drzewce sztandaru, poczem burmistrz miasta Krzepic p. Skowronski na placu 11 listopada o godz. 11-jej w poł. wręczył poświęcony i udekorowany sztandar komendantowi Straży p. Tadeuszowi Smelczyńskiemu, ten zaś z kolei, po odebraniu odpowiedniej formuły ślubowania, przekazał go chorążemu Straży Krzepickiej.

Następnie odbyło się odsłonięcie tablicy pamiątkowej, wmurowanej w budynek Straży, ku czci zmarłych jej założycieli i dekoracja 12-tu członków Straży za wy-

Ze świata.

(X) **Międzynarodowy kongres muzyki.** Międzynarodowy kongres muzyki odbędzie się we Florencji w kwietniu 1933 r. Przewodniczącym komitetu kongresu jest znany krytyk muzyczny, Ugo Ojetti. W czasie kongresu odbędą się przedstawienia oper z XIX wieku w porządku chronologicznym ich powstania.

(X) **Minister Benesz wznowia działalność pedagogiczną.** Czechosłowacki minister spraw zagranicznych, dr. Benesz, który, jak wiadomo, jest profesorem uniwersytetu Karola w Pradze, lecz od szeregu lat funkcji profesorskich nie wykonywał, zapowiedział na półrocze zimowe 1932/33 na uniwersytecie ćwiczenia seminaryjne o zagadnieniach pokoju i wojny. Cwiczenia te budzą wielkie zainteresowanie zarówno wśród studentów uniwersytetu, jak i wśród polityków.

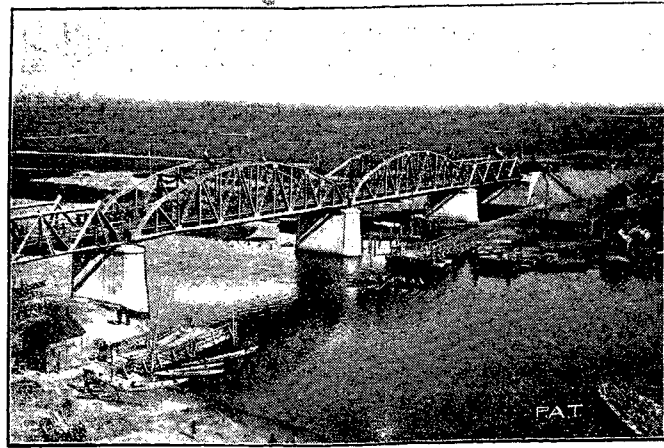
(X) **Niekrepujący zawód.** W Londynie istnieją do dziś dnia opłacane przez miasto cztery посады ekspertów, próbujących piwo. Przed 300 laty funkcją urzędową tych jegomościów było wzywanie na oberż i szynków londyńskich, próbowanie piwa i sprawdzanie czy miary są dobre, czy nie są fałszowane. Dzisiaj funkcji już nie ma, ale urząd jest, jak to zwykle się dzieje w konserwatywnej Anglii. Coprawda wynagrodzenie, które pobierają ci czterej funkcjonariusze miejscy nie przekracza sumy 10 funtów rocznie, ale w budżecie Londynu figuruje, bo tak nakazuje tradycja.

(X) **Osobliwy piorun.** Niejaki p. Paweł R. — jak to podaje „Neues Wiener Journal” — był świadkiem w Sargans, w Szawajarii, następującego zdarzenia, o którym mówi:

„Siedziałem wraz z moimi trzema towarzyszami — podczas nawałnicy, jaka nawiedziła nas w dniu 13 ub. m. — w mojej willi podmiejskiej, stojącej zupełnie na uboczu.

Pioruny były jeden po drugim, jak nam się zdawało, gdzieś blisko nas. Naraz osłe piło nas światło błyskawicy i w tejże chwili rozległ się straszny huk piorunu, od którego domek mój zadrżał w posadach.

Przez otwarte okno wdął się tak gwałtowny prąd powietrza, iż stojące opodal dwa krzesła zostały rzucone na podłogę. Piorun uderzył w dom nie wyrządzając najmniejszej szkody. Gdy po paru sekun-

Nowy most drogowy na Polesiu. Podajemy fotografie świeżo otwartego mostu drogowego przez rzekę Pinę. Most ten zbudowany na terenie bagnistym (na 133 m. długości) i stanowi piękny okaz polskiego budownictwa mostowego.

dach oszołomienia i strachu, przyszliśmy do siebie, zauważyliśmy na ścianie, znajdującej się naprzeciwko okna, jakby narysowaną figurę, a właściwie dwie równo ległe falowate linie, co jak wiadomo oznacza w astrologii znak Wodnika, pod którym to znakiem słońce znajduje się od 21 stycznia do 19 lutego.

W całym ten zdarzeniu zadziwiający jest fakt, iż wszyscy czterej, obecni wówczas w pokoju, urodzili się właśnie w tym okresie czasu, t. j. pod znakiem Wodnika, i zachodzi pytanie, czy cudowne niemal nasze uratowanie nie od śmierci należy przypisać zwyczajnemu przypadkowi, czy też jakimś tajemniczym wpływom sił nadprzyrodzonych, związanych z znakiem Wodnika”.

Skruszony bandyta.

Jeden z ostatnich przedstawicieli świata bandyckiego — starych „dobrych czasów”, kiedy to podróż przez Hiszpanię należała do niebezpiecznych przepraw, oświadczył uroczysto, iż porzuca swój ryzykowny zawód i rozpoczyna żywot porządnego obywatela.

El Turon, będąc jeszcze chłopcem, dokonał swego pierwszego wyczynu bandyckiego w Pirenejach, gdzie napadł na dworzec kolejowy w małym miasteczku i żeby nie było wątpliwości co do sprawy ci rabunku, pozostawił na miejscu swój bilet wizytowy.

Od tej pory zasłynął jako śmiały, nie cofający się przed najbardziej ryzykownym przedsięwzięciem bandyta, pracu-

Ogłaszamy się tylko w gazetach posiadających w swoim rejonie największą liczbę czytelników

Jedną z takich jest

„GONIEC CZĘSTOCHOWSKI”

„Goniec Częstochowski” jest najstarszym, największym i najpoczytniejszym w Częstochowie i okolicy piśmie codziennym.

Każdy ogłaszający się w „Gońcu Częstochowskim” wychodzi na ten najkorzystniejszy, bo zamieszczone nawet drobne ogłoszenie odnosi największy sukces — czytają je bowiem wszyscy. Podczas uroczystości Jubileuszowych na Jasnej Górze, „Goniec Częstochowski” wychodził będzie w zwiększonym nakładzie, bogato ilustrowany i z tej okazji powinni korzystać wszyscy pragnący w tych ciężkich czasach powiększyć swoje obroty przez racjonalną reklamę swej firmy. Ogłoszenia przyjmują **Administracja III Aleja Nr. 52 i Sklep Gońca II Aleja Nr. 26.**

Telefony 245 i 50.

H. M. STEPHENSON

62.

NA NAJWYŻSZYM WZGORZU

Przekład autoryzowany z angielskiego.

Pewnie bardzo niewielu z jego dywizji plynęło do Francji z uczuciem, że tam dopiero poczują się bezpieczni.

Pierwszy rok wojny upłynął mu w odniesieniu do afery więziennej, zupełnej spokojnie. Wyróżnił się jako żołnierz, na którym można było polegać, dostał krzyż, awansował na sierżanta. Nie wziął ani razu urlopu pod pretekstem, że nie znając nikogo w Anglii, skazałby się tylko na nudę.

Na wiosnę 1917 roku zaszedł wypadek, który rzucił znów sierżanta na łono ojczyzny. Wyślano go w nocy na czele patrolu, złożonego z pięciu ludzi, aby zbadat osłonę z drutów kolczastych, założoną przez Niemców naokoło przypuszczalnego czoła okopów niemieckich.

Rekonasans udał się, zabrał próbki drutu kolczastego i zaczęli odwrót, kiedy zaszedł ich z flanki patrol niemiecki daleko liczniejszy. Lada moment mogli być zauważeni. Sierżant zdecydował się w jednej chwili.

Rzucony szeptem rozkaz. Salwa granatów ręcznych i wściekły atak.

Chcieli rozproszyć nieprzyjaciela i uciec. Rezultat nieustraszonej i stanowczej akcji jest często zupełniejszy, niż to przewiduje sam sprawca. Tak się też stało w tym wypadku. Niemcy zaskoczeni i nieświadomi sił napastnika, rozperzchli się we wszystkich kierunkach.

Dwaj, z których jeden pośliznął się i upadł, a drugi został ranny w nogę odłamkiem granatu, dostali się do niewoli. Trzeci dobiegnięty w ucieczce, poległ od bagnetu. Walters zwołał szybko swoich ludzi i wrócił do okopu, prowadząc dwóch jeńców.

Dowództwo korpusu miało wątpliwości, jaka dywizja zajmowała ten właśnie odcinek frontu nieprzyjacielskiego i obiecało dwa tygodnie specjalnego urlopu temu oficerowi lub żołnierzowi, któryby wziął jeńca i rozwiązał tym sposobem powyższą wątpliwość. Przyszło na urlop całemu patrolowi, a Harry zyskał jeszcze baretkę do swojego krzyża.

Nie mógł się zrzec specjalnego urlopu, który nikogo nie krzywdzi. Postępek taki zrobiłby mu opinię zbyt wielkiego dziwaka. Zdumiałaby się nietylko brygada, wieść o niesłychanej odmowie skorzystania z takiego urlopu rozszalały się zeroko po całej armii.

Wziął więc urlop i na początku kwietnia wyładował w Folkestone. — Los pchnął go na angielskie brzegi. Musiał być poslušny losowi i własnemu sercu. Tej nocy spał w hotelu Y. M. C. A. Przed północą do łóżka napisał list. Ostatecznie ryzyko, w porównaniu z tem co przeszedł, było niewielkie.

„Mamo moja! Ostatni list do ciebie pisałem z Ameryki. Wstąpiłem do armii kanadyjskiej i już od roku jestem we Francji. Teraz przyjechałem do Anglii na urlop. Musimy się zobaczyć. Do Bedfordu bałbym się przyjechać, bo tam cię znają. Gdyby mnie złapano nie wiem, co by się z nami stało.

Przyjeżdż do Londynu. Będę czekał jutro o czwartej w westybulu hotelu Cranford (adres taki i taki). Pojutrze także, jeżelibyś nie mogła jutro. Listy adresuj: sierżant Bruce, n-ty pułk piechoty kanadyjskiej. Mam dużo pieniędzy. Będziemy chodzić do teatru i bawić się, jak się tylko da. Wejść spokojnie do hotelu, a resztę zostaw mnie”.

Nie odważył się rzucić tego listu na pocztę. Bał się cenzury. Pojechał więc na drugi dzień do Bedfordu, dowiedział się, czy matka mieszkała jeszcze pod dawnym adresem, wysłał list w szparę drzwi i natychmiast wrócił do Londynu.

Już o trzeciej zeszedł do westybulu, lecz nie czekał całej godziny. Było zaledwie parę minut po wpół do czwartej, kiedy do hotelu weszła drobna, siwowłosa kobieta i rozejrzała się szybko naokoło. Harry nie zmienił się widocznie tak bardzo jak myślał, albo też oczy matki są przenikliwsze, niż oczy detektywów, bo uśmiechnęła się i podszedła prosto do niego.

Harry'emu wydało się, że został tknięty paralizem i że jakaś ręka ścisnęła go za serce. Syn był bardziej wzruszony, niż matka. Oparła mu ręce na ramionach, pocałowała w czoło i przyglądała włosy.

— Chodźmy gdzie na herbatkę — rzekła spokojnie. — Na rozmowę mamy dwanaście dni czasu.

Walters wstał z kanapki, chwycił się na nogach. Nigdy nie przypuszczał, że będzie musiał walczyć ze łzami. On i Izy. Matka wyprowadziła go na ulicę

jak bądź to w pojedynkę, bądź też na czele bandy, która wybrała go na swego herszta.

Przez cały czas swej kariery nigdy nie wpadł w ręce policji, która czyniła/daremne wysiłki by go pojąć. Zawdzięczał to sympatji i pomocy miejscowej ludności, która nieraz, gdy był w niebezpiecznych terminach, ułatawała mu ucieczkę lub ukrywała u siebie, odwiedzając się, mu w ten sposób za hojność, okazywaną biednym i prześladowanym.

Obecnie El Turon, doszedłszy wieku starczego, stawiał się przed sądem, dla zdania rachunku ze swych czynów.

Sędziowie, wzruszeni skrzuchą starego bandyty, który jak stwierdzono, nigdy nie nastawał na życie bliźniego, a dobywając broni, czynił to w ostatecznej potrzebie dla własnej obrony, byli skłonni darować mu wszystkie winy i uwolnić od kary. Na zwróconą jednak uwagę jednego z sędziów, iż należałoby przynajmniej dla przykładu wyznaczyć mu jakąś karę, skazano go na kilka tygodni więzienia.

El Turone, nie spodziewając się takiej względem siebie łaskawości, nie mniej wzruszony od sędziów, wypowiedział mowę, w której wyraził kompletny żal za swe czyny i prosił aby mu wszyscy pokrzywdzeni przez niego wybaczyli.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

SRODA, 10 SIERPNIĄ.

Warszawa — fala 1411,8 m. moc 120 kw.

11:58 Sygnał czasu, hejnał. 12:10 Przegl. Prasy. 12:40 Kom. meoior. 12:45 Muzyka gram. 13:35 Muzyka gram. 15:00 Kom. gosp. 15:10 Muzyka. 15:30 Kronika warszawska. 15:35 Chwilka Morska i Kolon. 15:40—16:05 Muzyka gramof. 15:52 Program dla dzieci. 16:05 Muzyka gramof. 16:35 Kom. dla żegł. i rybaków. 16:40 Skrzynka poczt. 17:00—18:00 Koncert. popoł. 18:00 Odczyt. 18:20—19:00 Muzyka lekka. 19:00 Feljeton. 19:15 Rozmaitości. 19:45 Skrzynka poczt. 20:00—20:35 Koncert. 20:35 Kwadrans lit. 20:50—21:50 Koncert solistów. 21:55 Kom. dla komunik. lotn. 22:00 Muzyka tan. 22:25 Odczyt ze Lwowa. 22:40 Wiad. sport. 22:50—23:30 Muzyka taneczna.

SRODA, 10 SIERPNIĄ.

Katowice — fala 408,7 m. moc 12 kw.

11:58 Sygnał czasu, hejnał. 12:10 Przegl. Prasy. 12:20 Płyty gram. 12:40 Kom. meoior. 12:45 Płyty gramof. 14:00 Kom. gosp. 15:10 Intermezzo muz. 15:40 Obrazek dla dzieci star. z Warsz. 15:52 Muzyka gramof. 16:40 Skrzynka poczt. 17:00—19:15 Transm. z Warsz. 19:15 Rozm. 19:30 Kom. Zw. Młod. Polsk. 19:45 Odcinek powieści. 20:00—22:00 Transm. z Warsz. 22:05 Muzyka tan. 22:40 Wiad. sport. z Warsz. 22:50 Intermezzo muz. 23:00 Skrzynka pocztowaw jęz. francuskim.

Polska odzyska szacunek świata, gdy w niej zakwitną: trzeźwość i oświata. Ks. J. Janiszewski.

Reklama jest dźwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gońcu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład — Najtańsze pismo — Największy format — Dział drobnych ogłoseń poczynając od 1 zł. 50 groszy. — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na l. kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwał Związku Związków Prasy Powinowcałnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnich podane w interesie klientów, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie spowodują do badania swrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wycofane. — Za terminową samodzielną ogłoseń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane o tyle, o ile zezwala na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telet.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI.

Obdono na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.